

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 948/2015
09.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у радном спору тужиле В.Р. из П., чији је пуномоћник Г.Т., адвокат у П., против туженог Компанија Х. а.д. Б., чији је пуномоћник А.А., адвокат у Б., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу број Гж1 4302/14 од 30.01.2015. године, у седници одржаној 09.03.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу број Гж1 4302/14 од 30.01.2015. године и пресуда Основног суда у Прокупљу број П1 494/13 од 04.09.2014. године, тако што **СЕ УСВАЈА** тужбени захтев тужиле и поништава решење туженог о отказу уговора о раду број 6418 од 27.12.2010. године, па се обавезује тужени да тужилу врати на рад и распореди на послове који одговарају њеној стручној спреми и радним способностима у року од осам дана.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужилу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 100.500,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Апелациони суд у Нишу је пресудом број Гж1 4302/14 од 30.01.2015. године, одбио као неосновану жалбу тужиле и потврдио пресуду Основног суда у Прокупљу број П1 494/13 од 04.09.2014. године којом је одбијен њен тужбени захтев којим је тражила да се поништи решење о отказу уговора о раду број 6418 од 27.12.2010. године и да се обавезе тужени да је врати на рад, на послове које је обављала пре отказа уговора о раду, као и да тужилу надокнади трошкове поступка. Одлучено је да свака страна сноси своје трошкове.

Против назначене пресуде апелационог суда, тужилу је изјавила благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/2011 и 55/2014), који се примењује на основу члана 506. став 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/2014), јер су претходне пресуде биле укинуте решењем Врховног касационог суда број Рев2 801/2013 од 30.10.2013. године, па је нашао да је ревизија тужиле основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилца је била у радном односу код туженог почев од 2007. године и обављала је послове „послужиоца машина I“. Тужилца је задобила две повреде на раду и то 24.09.2008. године и 08.06.2010. године које су квалификоване као лаке телесне повреде. Решењем Фонда ПИО, филијала у П. од 27.07.2009. године тужилци није признато право на инвалидску пензију због непостојања инвалидности (потпуног губитка радне способности). Тужени је покренуо поступак процене радне способности и могућности запослења у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом. Решењем Националне службе за запошљавање од 09.09.2010. године је утврђено да тужилца има статус особе са инвалидитетом која се запошљава под општим условима. Код туженог је спроведен поступак смањења броја потребних извршилаца, па је Правилником о систематизацији радних места од 16.12.2010. године извршено смањење потребног броја извршилаца. Тужени је 27.12.2010. године, донео одлуку о престанку потреба за обављањем одређених послова, односно смањења обима послова, а потреба за доношењем те одлуке је образложена настанком технолошких, економских и организационих промена. Укупан број запослених код туженог 15.12.2010. године је био 270, а за вишак радника је проглашено укупно 17 запослених међу којима и тужилца. Решењем тужене број 6418 од 27.12.2010. године тужилци је отказан уговор о раду на основу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду услед економских и организационих промена.

На основу овако утврђених чињеница нижестепени судови су закључили да тужбени захтев тужиле није основан, јер нису испуњени услови који би омогућили примену члана 42. Општег колективног уговора ("Службени гласник РС" бр. 50/08 од 09.05.2008. године) којом је прописано да послодавац не може донети одлуку о престанку радног односа по основу вишка запослених инвалиду рада који је инвалидност стекао радом код тог послодавца, без његове сагласности.

Правилно су нижестепени судови оценили да се не може применити правило из члана 101. Закона о раду којим је предвиђено да је запосленом инвалиду рада послодавац дужан да обезбеди обављање послова према преосталој радној способности и да то не представља заштитну одредбу од отпуштања радника по основу вишка запослених предвиђених чланом 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, с обзиром на чињеницу да је решењем Националне службе за запошљавање од 09.09.2010. године код тужиле утврђен први степен тешкоћа и препрека у раду, али је утврђено да су те тешкоће и препреке мале и да утичу на радну способност у односу на занимање и послове које лице може да обавља, а омогућава запошљавање под општим условима. Такође је правилан закључак нижестепених судови да тужени није био у обавези да донесе Програм решавања вишка запослених по члану 153. – 160. Закона о раду.

Међутим, одсуство Програма о решавању вишка запослених не ослобађа од обавезе послодавца да примени критеријуме који су прописани чланом 39. Општег

колективног уговора („ Службени гласник РС“, бр 50/2008, 104/2008, 122/2008, 8/2009) који је био у примени у време отказа. Тужени је оспорено решење донео без примене икаквих критеријума предвиђених Општим колективним уговором који се примењују увек када дође до смањења броја запослених на одређеним пословима како би се могло оценити који од радника који раде на истим пословима, заиста представља технолошки вишак за послодавца. И у ситуацији када број запослених који су технолошки вишак у односу на укупан број радника захтева доношење Програма који такође предвиђа критеријуме, као и у ситуацији када тај број није довољан, али се примењује општи колективни уговор, увек је примена критеријума основ за оцену ко од радника на истим пословима треба даље да настави са радом, а ко је технолошки вишак. Таква одлука не може бити донета на произвољан начин као што је то у конкретном случају учињено. Погрешно тужени сматра да чињеница што није био обавезан да донесе Програм о решавању вишка запослених, искључује његову обавезу да примени критеријуме који су прописани општим колективним уговором.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је оценио да је тужбени захтев тужиље основан јер је тужиљи отказ дат супротно члану 179. став 2. тачка 9 Закона о раду. Последица поништаја незаконитог отказа је реинтеграција запосленог применом члана 192 Закона.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиље основана, па је одлучио као у изреци на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Имајући у виду да је Врховни касациони суд преиначио пресуду апелационог суда, применом члана 165. став 2. ЗПП одлучио је и о трошковима целокупног поступка. Странка је дужна да најкасније до завршетка расправљања поднесе одређени захтев и то тако што је дужна да определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду (члан 163. став 1, 2 и 3). Пуномоћник тужиље је на рочишту одржаном 04.09.2014. године поставио захтев за накнаду за састав тужбе 16.500,00 динара и за свако одржано рочиште по 18.000,00 динара. Пропустио је да наведе када су одржана рочишта и колико их је, за која тражи накнаду трошкова па је његов захтев недовољно одређен. Стога је Врховни касациони суд тужиљи досудио трошкове за састав тужбе и трошкове тог одржаног рочишта (04.09.2014. године). У ревизији је пуномоћник поставио захтев за накнаду трошкова првостепеног постука које није определио ни по висини ни по врсти и трошкове састава жалбе и ревизије по 33.000,00 динара. Врховни касациони суд је досудио тужиљи трошкове састава оба правна лека, што све укупно износи 100.500,00 динара. Трошкови су одмерени применом члана 153. став 2, 154. и 163. ЗПП по важећој Адвокатској тарифи.

**Председник већа - судија
Предрага Трифуновића,с.р.**